

Гришко І.К.,
студентка 5 курсу,
І групи Інституту прокуратури
та кримінальної юстиції
Національного юридичного університету
імені Ярослава Мудрого

САМОТНІСТЬ ТА СУЇЦИД

Ключові слова: самогубство, спілкування, суспільство, свідомість

Keywords: suicide, communication, society, conscience

Анотація: Розглянуто вплив мережі інтернет та сучасних технологій на психіку людини. Розкрито зв'язок віртуального світу та масових самогубств.

Abstract: The influence of the Internet and modern technologies on the human psyche is considered. The connection of the virtual world and massive suicides is revealed.

Суїцид – це свідоме, навмисне позбавлення себе життя, спричинене своєю безпосередньою умисною і бажаною дією. Це акт самогубства, який здійснюється під впливом сильного душевного розладу або якогось психічного захворювання. Це свідомий акт самоусунення внаслідок якого життя втрачає будь-яку цінність[1].

Вперше увагу суїциду із наукової точки зору приділив французький соціолог Еміль Дюркгайм, якого вважають засновником суїцидології. У своїй праці "Самогубство" (1897) він довів, що навіть такий вчинок, як самогубство, який, на перший погляд видається зумовленим лише особистими чинниками, насправді є соціальним фактом — продуктом тих значень, очікувань і угод, які виникають у процесі спілкування людей між собою. Соціолог вказав на те, що індивіди, які мають потужнішу сітку соціальних зв'язків є менше схильними до самогубств, ніж індивіди, які слабо пов'язані з життям груп (атеїсти частіше вдаються до суїциду, ніж віруючі люди, самотні — частіше, ніж сімейні, військові — частіше ніж цивільні, а під час мирного часу — частіше, ніж під час воєн і революцій). Виходить самогубство є характернішим для представників одних

соціальних груп, аніж для вихідців із інших соціумів, а відтак — воно є явищем соціальним. Тобто, якщо вчинками людини керує її свідомість, а це свідчить, що значною мірою вона належить не самому індивіду, а соціальному цілому, частиною якого вона є [2].

За даними Всесвітньої організації охорони здоров'я, серед населення віком від 15 до 44 років самогубство є одним з трьох головних причин смертності. Щороку у світі близько мільйона людей покінчують життя самогубством, тобто одна людина кожні 40 секунд. Основні причини самогубства лежать у сфері соціальної, соціально-психологічної, що окреслює втрату соціальних зв'язків, депресію, фрустрацію, алкоголізм, наркоманію, невдачі у навчанні, конфлікти із родичами, одностатківками, страх перед майбутнім, самотність, розчарування у коханні, втратою сенсу життя і професійних перспектив, хронічною відсутністю грошей і роботи тощо. Тому нинішні молоді громадяни, на відміну від старшого покоління, поставлені подвійно в екстремальні умови, вихід з яких може бути непередбачуваним і неконтрольованим[3].

Високі показники смертності саме через причину самогубства вражають, але потрібно детально дослідити причини та фактори, які спонукають на такий крок. Якщо аналізувати джерела та дослідження, то можна дійти до висновку, що чим вищий рівень добробуту, тим вищі показники суїцидів[4].

У багатьох розвинутих країнах самогубство стало національною проблемою. Проблема позбавлення себе життя активно почала розвиватися із новітніми технологіями, адже до появи мережі інтернет, комп'ютерних технологій суспільство активно спілкувалося та не замикалося у собі. Людині здається, що віртуальне спілкування набагато легше та має переваги над реальним. Під час віртуального спілкування не має моральних бар'єрів, полегшується процес комунікації, представлення себе зовсім іншою людиною.

В комунікаційному середовищі мережі Інтернет можна створювати «власні світи» і сприймати їх як певну реальність. Зі світу мрій, ідей, думок створюються матеріальні форми в реальному світі, вони ніби «матеріалізуються» в ньому. Але спочатку на рівні ідей існують у віртуальному світі, де можна «конструювати» все, що завгодно, створювати певні моделі і розглядати їх позитивні і негативні сторони. Тому віртуальне середовище мережі Інтернет привабливе, адже воно нагадує про можливість здійснити на перший погляд «нездійснене». Таке середовище здатне поглинати у себе людини і вона втрачає відчуття часу. Віртуальна реальність стає для неї справжньою, а віртуальні друзі замінують спілкування у нашому світі[5].

Сучасні технології невинно розвиваються, створюються різні програми та пристрої, які можуть замінити справжнє, людське спілкування. Після часу проведеного у мережі інтернет адаптація у сучасному світі досить складна. Змінюються тенденції, стиль спілкування, вповодбання, тому досить складно знайти своє місце після віртуального життя. Що змусило людину покинути віртуальне життя та повернутися до реального світу? Відповідь на це питання дуже проста— самотність. Віртуальні друзі, свій власний світ, який створений власноруч не може замінити звичайного душевного спілкування з товаришами чи із сім'єю.

Однією із причин занурення людини у віртуальну реальність є відчуття самотності у реальному соціальному середовищі. Самотність— філософське й соціально- психологічне явище, емоційний стан людини, пов'язаний з відсутністю близьких, позитивних емоційних зв'язків з людьми та зі страхом їх втрати в результаті вимушеної або наявної психологічної причини соціальної ізоляції. Людина, яка ігнорується та заперечується у суспільстві, втрачає впевненість у цінності власної особи. Вона усамітнюється, замикається в собі. Спробою уникнення відчаю є втеча від життя шляхом занурення в ілюзію. Як наслідок таке ізольоване та усамітнене життя трагічно закінчується. Така масштабна та глобальна проблема розкриває іншу сторону технологічного прогресу, сучасних інтерфейсів, програм, які здатні замінити людину в цілому.

Список використаних джерел:

1. Малкіна-Пих І. Г. Психологічна допомога в кризових ситуаціях/ І.Г. Малкіна-Пих// М.: Видав. «Ексмо», 2005.—С.460-462.
2. Зінчина О. Б. - Курс лекцій з соціології / О. Б. Зінчина // ХНАМГ.—Х.;, 2012.— С.98-101.
3. Тисячна Ю. О. Соціально-психологічна характеристика суїцидальної поведінки серед дітей та підлітків / Ю. О. Тисячна // Збірник наукових праць Хмельницького інституту соціальних технологій Університету "Україна".—2012.—№ 5.—С. 200-204.
4. Рапаєва М.В. Суїцид у постіндустріальному суспільстві: причини виникнення та засоби протидії / М. В. Рапаєва // Юрид. наука : наук. юрид. журн. —2015. —N 1. С. 143-150. — Бібліогр. : с. 148-149.

5.Малімон В.І. Віртуальне спілкування і самотність людини / В. І. Малімон // Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії. – 2015. – Вип. 63.–С. 108-115.

6. Головкін Б.М. Поняття, предмет, система кримінології та її завдання на сучасному етапі розвитку [Текст] / Б. М. Головкін // Питання боротьби зі злочинністю : зб. наук. пр. / Нац. акад. прав. наук України, Нац. юрид. ун-т ім. Я. Мудрого, НДІ вивч. проблем злочинності ім. акад. В. В. Сташиса. - Харків : Право, 2014. – Вип. 28. – С. 59-68

7. Головкін Б.М. Як стають жертвами злочинів [Текст] / Б. М. Головкін // Проблеми законності : зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. - Харків : Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2017 – Проблемы законности. – Вип. 136. – С. 161-172. –Бібліогр. : с. 170.

Міністерство освіти і науки України
Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого

ЗЛОЧИННІСТЬ

У ГЛОБАЛІЗОВАНОМУ СВІТІ

Матеріали XVI Всеукраїнської кримінологічної
конференції для студентів, аспірантів та молодих вчених

(м. Харків, 12 грудня 2017 р.)

За загальною редакцією
професора *А. П. Гетьмана* і професора *Б. М. Головкина*

Харків
«Право»
2017

УДК 343.9.01:005.44
ББК 67.61я431
3-68

Редакційна колегія:
проф. А. П. Гетьман;
проф. Б. М. Головкін;
канд. юрид. наук, доц. О. В. Ткачова,
канд. юрид. наук, ас. О. В. Таволжанський,
канд. юрид. наук, ас. Н. В. Сметаніна,
канд. юрид. наук, ас. К. Д. Кулик,
канд. юрид. наук, ас. О. О. Шуміло,
ст. лаб. К. С. Остапко

3-68 **Злочинність** у глобалізованому світі : матеріали XVI Всеукр.
кримінол. конф. для студентів, аспірантів та молодих вчених (м. Хар-
ків, 12 груд. 2017 р.) / за заг. ред. А. П. Гетьмана і Б. М. Головкіна. –
Харків : Право, 2017. – 420 с.

ISBN 978-966-937-307-6

ISBN 978-966-937-307-6

© Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого, 2017
© Оформлення. Видавництво «Право», 2017